

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piat' mare Nr. 22. — „Gazetă“
Miercură, Vinerea si Dumineca.
Prețul abonamentului:
• una anu 10 fl., pe cieso luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. Tiersi esterne pe cieso luni 14 fl. pe
anu 28 franci.

Anulu XLVI.

Se prenumera:
postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
una serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primește. — Manuscrise nu se
retransmit.

Nr. 90.

Vineri 5 (17) Augustu

1883.

Brasovu 5 Augustu.

Regele Carolu va plecă adi la Berlinu. Prese scurtu timpu va merge si regele Milanu la curtea germană. Celu d'antain, se asigura, merge in capital'a germană spre a boteză copilul nou nascutu alu printiului Wilhelm, ear' suveranul Serbiei merge spre a asistă la manevre mari din Homburg, la cari a fost invitatu de imperatulu Wilhelm. Câtu pentru caletori'a regelui Carolu amu afiș-o naturala, pentru că Majestatea S'a iea parte că membru alu casei domnitore prussiane la unu evenimentu imbucuratoru in sînulu familiei imperatesci. Mai batatore la ochi este invitarea ce i s'a facutu regelui Milanu de cătra betrânlul imperatu alu Germanie, d'er' s'ar' puté privi si acést'a că unu simplu actu de bunavointia si curtoasia față de noulu regatu.

Déca inse vomu avé in vedere, că caletori'a ambilor Suverani ai regatelor independente dela Dunare urmăza imediatu dupa intrevederea imperatilor la Ischl si déca vomu mai luá in consideratia, că cestiunea Dunarei a intratu in ultim'a fasa decisiva, dupa ce marile puteri au si primitu dela cabinetulu anglesu invitariile de a procede la ratificarea tractatului dela Londr'a, ni se pare aprópe neindiosu, cum, că in casulu de față se tractează de ceva mai multu, decâtua de o simpla petrecere la unu botezu séu la o manevra militara.

In acést'a parere ne intaresce si scirea ce-o aduce „Romanulu“, că d. primu-ministru I. C. Bratianu a plecatu dela Aix-le-Bains, din sudulu Franției, unde petrecu câtuva timpu pentru cautarea sanatati sale, la Berlinu, spre a se intalni cu Maj. S'a Regele.

Nu putem scî cu sigurantia, in ce stadiu se afla adi cestiunea dunaréna cu privire la Roman'a. S'au respândit u in timpulu din urma sciri contradicțore, unii pretindiendu, că marile puteri ar' fi gat'a a mai face unele concessiuni Romaniei altii, intre care si organele romane autorisate, sustiindu, că nimicu nu s'a schimbăt pêna acum in situatiunea creata de conferentia dunaréna si că Roman'a astfelui nu va puté se primésca invitarea de a luá parte la ratificarea tractatului dela Londr'a, ci va fi silita a'si continuă politic'a de resistentia. Trebuie se credemu intr'aceea, că „Romanulu“, care a anuntat, că, in urm'a refusului Romaniei de a subscrive tractatulu, puterile au hotarit u se intruní mai de timpuriu, la 3/15 Augustu a. c., este bine informatu.

Dupa cum se asigura representantii puterilor semnatare s'ar' fi intrunitu Miercuri in 15 l. c. nu spre a subscrive tractatulu, ci deocamdata numai spre a prepara formal'a lui ratificare. Prin urmare voru mai trece inca vre-o duobă séu trei septemani pêna ce va urmá deplin'a sanctiunare a stipulatiunilor conferintii dela Londr'a. In intervalulu acest'a se potu inca multe intemplă, desi este de totu seurtu. De multe ori aduce momentulu ceea ce n'aducu anii si diecile de ani. Ce e dreptu „Romanulu“ declara, c'unu tonu resignat d'er' totodata amenintatoriu, că puterile dupa ratificarea tractatului dela Londr'a potu selu execute si cu forti'a, déca voiescu se suscite din nou cestiunea Orientului. Acést'a declarare dovedesce resolutiunea firma, ce conduce in acést'a afacere pe ómenii de statu roman, d'er' nu eschide că ei s' se impace cu puterile, fia si in momentulu din urma, déca se va satisface cerintelor lor destulu de reduse si moderate.

Ni se pare chiaru, că caletoria Regelui Carolu si a primului seu ministru la Berlinu are de scopu o ultima incercare de a se intie-

lege cu Austro-German'a in afacerea Dunarena, inainte de ce tractatulu va fi definitivu priimitu de cătra puteri, fara consentimentulu si participarea Romaniei, care faptu ar' crea la Dunare o situatiune amenintatoare suscitandu cestiunea Orientalului.

Dorint'a de a se intielege cu România este inse si mai mare pe partea Austriei si Germaniei cari vedu, că opositiunea ce-o va continua România cu atâtua mai multu dupa ratificarea tractatului dela Londr'a, la care nu va fi consentit, le va crea mari dificultati la Dunare. Acést'a se vede si din asigurarile continue ale oficiosilor, că nimenea nu se gândesc la o executiune fortata a hotaririlor conferentii. Este d'er' forte probabili, că caletoria regelui Carolu si a ministrului seu la curtea germană a urmatu chiaru la invitarea imperatului Wilhelm, care a promisu pôte imperatului Franciscu-Iosifu la Isohl, că va mijloci o impacare intre România si Austria.

In ceea ce privesce pe regele Milan alu Serbiei nimeni nu se mai indoiesce adi despre aceea, că elu la Vien'a si la Berlinu isi cauta totu sprijinul si tota scaparea. Déca imperatulu Wilhelm i-a facutu marea onore de a'lui invitá la manevre din Homburg, cau'a este, că a voituit mai redicá prin acést'a prestigiulu in propri'a s'a tiéra, unde politic'a lui servila cătra Austro-Ungari'a a produsu multu sange reu. Nu mai incape indoiela, că atitudinea ministeriului actualu serbescu Pirocianatz stă in contradicție cu dorintiele poporului serbescu si că de aceea mai curendu séu mai tardiu sistemulu actualu in Serbi'a va trebuí se cadu.

Acést'a nu-o voru puté impiedecă onorurile ce i se facu regelui Milanu la Vien'a si la Berlinu; tocmai asié, suntemu de parere, nu va succede celoru dela Berlinu de a face pe ómenii de statu roman se'si schimbe politic'a prudenta traditiunala si se angajeze inainte Roman'a, intrandu in sfer'a de putere a triplei aliantie.

Cronică evenimentelor politice.

Nicairi in tota Europ'a n'a fost compromisu parlamentarismulu asia de multu că in monarchi'a habsburgica. Organulu d-lui Bismarck bine semtindu acést'a, se redica spre ai dă o lovitura semtitorie intr'unu articulu asupra relatiilor intre Cehii si Germanii din Boemii'a. „Germanii si Cehii sunt adi mai de departe de-o intielegere că ori si candu — dîce „Nordd. allg. Ztg.“ Cehii voiescu se asuprăsca minoritatea germană a dietei. ear' acést'a anuncia dorint'a s'a de a se desparti Boemii'a in doue parti dupa nationalitat. Unu lucru resulta claru pentru contemplatorulu neprejudicatu alu ceterelor in diet'a boema: incapacitatea absoluta a parlamentarismului pentru solutiunea problemelor de dreptu publicu, pentru impacarea deosebirilor de nationalitate si aplanarea divergintielor de opiniuni. Parlamentarismulu se pricepe minunatu la aceea, de a provoca neliniste si incurcaturi; a le delatură, este in contra naturei sale; aici cauta se intrevenia apoi intotdeuna actiunea guvernului consca de sine si de tînt'a s'a."

Comisiunea insarcinata cu cercetarea fruntrariei in tre regatulu romanu si Austro-Ungari'a isi urmăza lucrarea — serie „Romanulu“: Septeman'a trecuta, ea a fostu la Slanicu. Joi, septemân'a acést'a ea se va afla in muntii Buzéului si apoi septemân'a viitoré in muntii Prahovei. D. Beldi, delegatulu austro-ungaru, alesu si presiedinte alu comisiunii, se afla de căte-va dîle la Valcele (Elöpatak). Acolo a sositu Dumineca si d. N. Ionescu,

venindu din Alb'a-Iuli'a. D-s'a a statu la Elöpatak numai pêna Luni diminétia, cându s'a indreptat prin Brasovu spre muntii Buzéului. Delegati austriaci, pe cătu afiamu, au propus comisiunii prealabilu dueo cestiuni: 1. că s' se ia de baza starea de lucruri d'acum 30 ani, si 2. că comisiunea se nu visitez granita de cătu pêna la limita apusana a Transilvaniei. Comissarii romani, conformu instructiunilor ce aveau, au refusat d'a consenti la prim'a propunere si au staruitu si au isbutit u se luá de baza delimitarea facuta in 1792 intre Austria si Turcia. Câtu pentru a du'o a propunere, comissarii romani 'si-au facut reserve si au decisu a raportá guvernului.

„Romanulu“ se crede bine informatu, că pînă in iunie au puterile se voru intruní in diu'a de 3 (15) Augustu, ear' nu la 10 Septembrie precum era prescris. Guvernul romanu refusandu necurmatu d'a luna parte l'acea intrunire si d'a subscrive tractatulu, puterile au hotarit, precum dîseram, a se întruni si alu subscrive la (15) Augustu.

Se anuncia, că d. Ionu Bratianu se va reintorce in tiéra la 16 (28) Augustu dela Aix-les-Bains, (bâi in sudulu Franției) unde s'a fost dusu spre recreare, totodata se dîce, că va merge la ratificarea tractatului dunarénu la Londr'a. (?)

Regele Milanu alu Serbiei a fostu invitatu de cătra imperatulu Germaniei la marile manevre dela Homburg, ce se voru tîne in lun'a lui Septembrie. In legatura cu acést'a scire, care, se asigura, a facutu cea mai buna impressiune in cercurile oficiale din Vien'a, scrie „N. fr. Presse“: Inca inainte de regele Serbiei va merge in Germania regele Carolu alu Romaniei. Elu va plecă deja poimane in 17 Augustu la Berlinu, spre a functiona că nanasiu la botezulu celui mai tineru stranepotu alu imperatului Wilhelm. Pôte că nici acesta caletoria nu va remané fara órecare efectu politicu. Regele Carolu nu va puté se nu vorbescă la Berlinu si ceva despre politica si s'ar' puté asteptă, că influența germană se intrebuinteze acesta ocazie spre a aduce o solutiune mai grabnica a cestiunei dunarene. „Pester Lloyd“ a dîsu ce-i dreptu inainte cu căteva dîle, că totu suntu zădarnice, căci România nu se va abate nici-decum dela hotărîrile sale, d'er', cum amu mai aratatu, noi nu suntemu de acesta parere si proiectat'a caletoria a lui Bratianu la Londra sprijinesce parerea nostra. E vorba pentru Romania acum de-o retragere onorifica, care se i se usiureze din partea Austriei. Déca va vorbî Regele Carolu la Berlin cu ómenii de statu germani, se va intarî in convingerea, că este in interesul Romaniei de a ceda si de a nu se isolă. De presentu acesta isolare nu amintia imediatu pe Români, d'er' este destulu de primejdiósă pentru insul'a romanica in maria slava. Astazi chiaru si marile puteri cauta aliantie — voiesce óre România că ea singura se remâna far' de amici?

Fóia vienesa e de parere, că resistentia Romaniei este in decrescere. Mai antai foile romane nu voieau se scie de-o participare a Austriei in comisiunea mixta, acum inse, dîce „N. fr. Pr.“, aceleasi foi declară, că România primesce, că Austria se iea parte in comisiunea mixta, déca va deveni membr'a acestei comisiuni printre unu mandatul europen. Austria, adauge numita föie, va sci se'si apere, credemu, vîdîa s'a, navigatiunea si comerciul seu totu asia de bine, déca va vota in comisiune in puterea unui mandatul europen, că si candu ar' vota fara de mandatul. Este mai multu o cestiune de forma, o incercare ultima

a Romaniei de a satisface ambiciunei sale. Aici e dăr' punctulu, — incheia „N. fr. Presse“ — unde se pote face o intielegere si credem, că ministeriul nostru de externe ar' face bine a fi prevenitorul față de Romani'a in forme, fara a jertfi o iota din hotărîrile conferentiei.

Astazi nu mai este pentru nimenea unu secretu, că ideile socialiste au prinsu radacini adânci, si in rândurile lucratilor din capitala Habsburgilor. Nevoiele dîlnice sunt si acolo, că si in alte parti, motorul principal al tuturor fenomenelor sociale, cari tindu la returnarea starei actuale de lucruri. Omul coplesit de necasuri mai in totdeauna perde din vedere realitatea si incetul cu incetul devine robul ideilor mai extravagante. Astfelu trebuie se ne esplicam ecesurile petrecute acum de curând in Vien'a. Socialismul este caușa adeverata, care a facut multimea lucratilor se demonstreze prin strigate, flueraturi si amenintari pe stradale capitalei din Austria. Acătă o dăicem in se generalu, căci demonstratiunile, in modu directu, au fost provocate de mesurile cele severe ale politiei vienesi, luate contra lucratilor. Diarul acestora „Die Zukunft“ nu mai era dî, in care se nu fia confiscat. Nu apare o brosura său unu articulu socialistu, dupa care se nu se faca o adeverata vînatore, autorii loru se nu fia urmariti pasu cu pasu de către agentii politiei.

Autoritatile din Vien'a, se vede, că si astazi mai impartasiesc inca ide'a, că ori-ce miscare socialistă trebuie suprimata prin forția. Ele uita, că o idea niciodata nu s'a pututu combate prin asemenea mijloace. Politia pote se nimicăsa ori-cătu de multa hartia, ide'a in se nu-o va pute nimici niciodata. Ide'a nu se pote vedé si nu se pote prinde cu mană; ea sbora din gura in gura, si devine cu atât mai atragătoare cu cătu ea este mai ascunsă si mai persecutata. Resultatul finalu alu tuturor mesurilor severe este, că agitatorii devinu conspiratori si că miscarea in locu să se faca la lumin'a dîlei, sub controlu si priveghiere, se retrage in locurile cele mai ascunse, de unde se revarsă pustiindu si darîmandu totu ce i se iese in cale.

„National Zeitung“ ataca cu violintia pe ultramontani si Poloni, pe cari ii numesc vragmasii aliali ai aliantei austro-germane. Apoi, se adresă la Unguri, carora le spune că Slavii sunt inimicii atât ai loru cătu si ai Germanilor. „Nat. Ztg. adauge: Austro-Ungari'a că statu se intemeiează pe Germani si pe Maghiari; in momentul cându elu va fi datu pe mâna poporatiunilor interesante, elu va suferi sörtea Turciei si a Poloniei. Cei mai periculosi d'intre toti Slavii sunt acumu Poloni. In privint'a positiunii loru, care este acumu foarte deosebita in Austria, trebuie negresită, că comitele Kalnoky se fi datu ore-cari lamuriri imperatului Wilhelm, căci Germania nu trebue, din caușa loru, se fia tîrta intr'unu resbelu cu Russia. Ei atîția nelinistea generala. Ne atîția candu pe noi, candu pe Rusi, dăr' se lovăsca nu cufăză.... Ide'a Polonilor d'a intrebuintă pe Germani că unu mijlocu spre a sdruncină puterea rusa si a-si redobîndi astfelu statulu si independentia, are si ea partea s'a comica, de vreme ce dupa diece ani dela reinfintarea lui, noi, impreuna cu Russia, amu fi nevoiti se reimpartim acestu nou regatu polonu intocmai precum amu imparțit si pe celu d'antău; e o datoria de siguranta propria.“

Cu privire la turburările in Spania, dîce „Nordd. allg. Ztg“, că din tôte scirile se vede, că regele Spaniei si guvernul seu procedu cu mare energia la suprimarea rebeliunei, care pare a nu castigă terêmu, ceea ce se vede si din desavuarea ce-o intimpina din partea conduceților partidei republicane din tierra. In contradiscreție cu acătă i se scrie diarul „Temps“: Nu ve incredeti in isvórele oficiale spaniole, chiaru si in acele ale diareloru librale, căci ele potu publica numai ceea ce le concedu autoritatatile. In Seo-de-Urgel cu tôte desmintirile luptă pare a nu se fi terminat inca si nu e adeveratu, că in jurulu Barcelonei ar' domni linistea; acolo s'a resculat unu regimentu intregu si acătă provincia este cuibulu principalu alu nemultiamirei si alu insurectiunei. — Regele Alfonso se dîce, că este pentru intrebuintarea de mijloace mai severe

in contra rebelilor si pentru arestarea tuturor oficerilor din regimetele resculate. Caleatoru la Berlinu ce eră se-o intreprinda regele Spaniei s'a amânatu din caușa turburarilor.

Monumentu pe „Câmpulu Libertatii“.

Cu bucuria amu iuatu in priimire dîlele aceste sum'a de 31 fl 60 cr., ce s'a colectat de către onor. d-nu parochu din Hasmasiu Iacobu Bordanu pentru redicarea monumentului pe „Câmpulu Libertatii“ dela Blasius. Colect'a s'a facutu la initiativ'a zelosului v.-protopopu alu Indolulai, care a adresat către Romanii carturari din protopopiatulu seu urmatorulu caldurosu,

Apel.

In 3/15 Maiu an. curentu s'a implinitu 53 de ani, de candu națiunea romana adunata la Blasius pe „Câmpulu Libertatii“ s'a dechiatu pe sine libera de jagulu servitutii, apromitandu si jurandu credintia nestramutata Majestatii Sale Imperatului si Regelui apostolicu, apoi infratre, pace si buna intielegere cu națiunile conlocuitore. In restempulu acesta de 35 de ani nu s'a facutu nimicu spre a ne imprimi datorint'a sacra, că in loculu micii petre, ce a fost asediata la 1848 pe „Câmpulu Libertatii“ intru eterna pomenire, să se redice unu monumentu demn de marea adunare, dupa cum decise atunci adunarea la propunerea fostului prepositu de pia memoria Basiliu Ratiu. Tôte națiunile, cari aspira la libertate si la drepturi politice-nationale se pôrta cu recunoscinta față de luptatorii si de marile evenimente in vieti a loru, din care se compune istoria unui popor; asiadăr' si noi fratiloru conatiunali se grabim a oferi amesuratul puterilor nôstre materiale, crucerii nostri pentru redicarea monumentului de pe „Câmpulu Libertatii“ dela Blasius.

Indolu, 17 Iuliu 1883.

Petri Ales. Vlass'a,

v. protop. gr.-cat.¹

Pentru scopurile amintite in acestu apel a contribuitu din: Iedolu: Petru Vlassa 1 fl. Traj. Vlassa 52 cr. Demetru Chichinasiu 50 cr. Chisu Ionu 50 cr. Moroanu Alexandru 40 cr. Cadaru Ionu lui Stefanu 40 cr. Cadariu Ionu, jude 40 cr. Popa Sention 40 cr. Popa Alex'a 30 cr. Hudrea George 30 cr. Cadaru Ilie 30 cr. Hudrea Ionu 30 cr. Fiorea Alexa, 30 cr. Oana Iuonu 30 cr. Selagianu Vasilie 30 cr. Ilia Ionu 20 cr. Hossu Alexa 20 cr. Moroanu Iuonu 20 cr. Mieu Vasilie 20 cr. Popa Stefanu 20 cr. Marincianu Ilie 20 cr. Marinceanu Stefanu 30 cr. Hudrea Tanasie 20 cr. Hudrea George 14 cr. Marinceanu Alexa 14 cr. Feaca Petre 10 cr. Moroanu Toma 10 cr. Antoniusu 10 cr. Hudrea George 10 cr. Iacobu Lina 50 cr. Buksa Lina 40 cr. Buksa Flore 40 cr. Hriskau Lina 20 cr. Hudrea Ana 20 cr. Ilea Maria 20 cr. Hudrea Chiva 20 cr. Marinceanu Susana 20 cr. Salageanu Flore 20 cr. Cordisiu Ana 20 cr. Iuga Mari'a 20 cr. Mireia Gatina 15 cr. Ilea Ana 10 cr. Moldovanu Ana 10 cr. — Silvasiu: D. Ioanu Molnaru 5 fl. Paulu Molnaru 1 fl. Stefanu Hossu 1 fl. Feodora Hossu 1 fl. Tuli'a Hossu 1 fl. — Hasmasiu: Iacobu Bordanu 1 fl. Vasiliu Nutiu 50 cr. Vasiliu Neschita 50 cr. Fareasius Todoru 25 cr. Ionu Olteanu 20 cr. Todoru Nanu 10 cr. Todoru Rotariu 10 cr. Gligor Popa 10 cr. Cacova: Ioanu Samoita 50 cr. — Iara: Vasiliu Lucaciu 50 cr. Simeonu Mihaiu 40 cr. — Agrisius: Georgiu Fautianu 50 cr. — Lita: Ioanu Hidegu 50 cr. — Baisiora: Filofteiu Munteanu 20 cr. — Schiopi: Vasiliu Hossu 50 cr. Bologa Antoniu 20 cr. Timbusi Marisca 50 cr. — Magura: Demetru Vistea 50 cr. — Siutu: Demetru Botha 50 cr. — Muereu: Munteanu Sofroniu 50 cr. — Bicalatu: Ioanu Morariu 50 cr. — Muntele Baisioroi: Ioanu Marcu 1 fl. — Preste totu dela contribuentii din comunele arataata s'a colectat 31 fl. 60 cr., cari se transpun onoratei Redactiuni, spre conservare si ulteriora disputiune. — Colectarea se va continua din motivu că si la celu mai seracu omu se-i se dé ocasiune de asi imprimi datorint'a față cu națiuni.

Hasmăsiu, 8 Augustu 1883.

Iacobu Bordanu
colectante.

Partidele politice in Boem'a.

III.

Crestinismul a avut influenta mare si asupra Cehilor că si asupra celoralte popore europene in privint'a desvoltarii spirituale, materiale si morale. Cehii s'a crescinat la 873 si biserică indată la incepantu a ocupat unu terêmu intinsu la Cehi. Dăr' si in Boem'a,

că si in Ungaria pagâna, a avutu crestinismulu de a se luptă cu cerbiea si cu incapatinarea ducilor său capeteniilor pagâne. Acestea capetenii pagâne se luptara atât in contra crestinismului cătu si in contra ducelui crestin multu timp. Fără multu au contribuitu pentru latirea crestinismului si pentru inradacinarea potestatii bisericesci in Boem'a si in Moravi'a numerosele manastiri. Mai cu séma influența manastirile acelea, cari aveau liturgia slavona. Firesc pretimea latina combatea din tôte puterile ritulu slavonu si astfelui delatură archiepiscopatulu slavonu a lui Metodu din Moravi'a cea mare.

Ei alungara in anulu 1056 calugarii slavi din manastirea boemescă Sazava, cari dupa optu ani se întorsera eara, spre a parasă la anulu 1096 Boem'a pentru mai multu timp. Regele Carolu alu IV chemă calugarii slavoni din nou in Boem'a din Croația si ii asiedă in anulu 1848 in manastirea Evau. Lupta in contra ritulu slavonu in Boem'a era cu atât mai intensă cu cătu Boem'a era unu sufragananu alu arhiepiscopatului din Magdeburgu pîna la anulu 1344. Tôte incercările Boemiei de a se emancipă bisericesee au fostu deserte si indată ce s'a înființat archiepiscopatulu din Praga se pusă introduce liturghia slavona din nou. In același anu in care se introduce liturghia slavona din nou se fundă si Universitatea din Praga, unde năzuî de timpuriu a se afirmă spiritul naționalu boemicu. Regele Ventislavu IV ordonă in anulu 1490 că națiunea boema la tôte pertractarile universitatii si a facultatilor se aiba trei voturi si celelalte trei naționali (cea polona, saesona, bavareza) se aiba numai unu votu. In urmă acestui decretu parasira magistri germani si studentii germani Praga si intemeiara Universitatea din Lipsc'a. Aceste miscari puternice cehoslavice stau in strinsa legatura cu biserică cehica, care la incepantu avea coloritu nationalu, din care causa se nascu unu antagonism mare intre preotii germani latini si intre cei cehoslavici. Boem'a era unu pamentu forte roditioru pentru sporirea secelor religiose. Prin predici inflacarate pentru reform'a bisericii in tôte membrele sale s'a pregatit drumul pentru Ioanu Husu, marele reformatoru alu Boemiloru. Husu nu castigă insinuatate la Cehi prin tendintiele si invetiaturile sale teologice cătu mai multu prin zelulu seu celu inflacaratul pentru cauza nationala a poporului sen cehicu. Husu este urzitorul ideii nationale cehoslavice si alu urei in contra Germaniloru, care s'a străplântat dela densul pâna astazi.

Catolicismul s'a restabilitu in Boem'a cu mari lupte la 1624, dăr' caracterulu nationalu alu Hussitismului si ura in contra Nemtilorau remasă la clerulu cehicu nesterse pîna in diu'a de astazi. In urmă acestei imprejurari ocupa clerulu din Boem'a in diu'a de adi pe terenul politicu o oponiune cu totulu caracteristica. Boem'a, afara de cătiva protestanti, este tiéra catolica. Clerulu, anume episcopii si prelatii an venituri colosale din dotatiunile cele grandioase, ce le-au facutu principii habsburgici bisericii. Pe lîngă aceea clerulu inaltu are drepturi eminente politice, prin ceea ce a devenit statul celu d'antëu in regatul Boemiei. Boem'a are unu arhiepiscopatu si trei episcopate. Luptele nationale, ce decurgu de döue decenii au imparțit tiéra in doue tabere dusmane, si-au avutu influențele sale si asupra clerului. Cele döue națiuni se lupta si pentru episcopate. Cehii voru că arhiepiscopatulu si doue episcopate se fia cohice si numai unul se fia alu Nemtilor. Germanii reclama si ei pentru sine arhiepiscopatulu. Decăte ori devine vacantu unu scaunu episcopal său canonicescu, totdeauna se nasce cărtă si gălăcăva intre aceste doue națiuni.

Cu tôte că biserică boema este una, totusi domnesce mare separatismu in cleru, care se inparte in cleru cehicu si germanu. Intre preoti separatismulu este multu mai mare, decătu intre mireni. Clerulu catolicu cehicu se află mai fara exceptiuni intre cei d'antăi luptatori pentru cauza nationala. Cehii cei mai fanatici se află intre preoti. Fara indoială merita clerului cehu tota land'a, că se alipesce de poporulu seu, căci chiamarea cea mai sănătă a preotului este, de a ridică pe poporulu seu sufletesc si moralicesc si de alu duce pe calea civilisatiunii. Activitatii clerului multimesco poporulu cehicu prestatuile sale cele extraordinaire spre redoseptarea spiritului nationalu in viația, scola, scientia, arta si literatura.*)

Clerulu cehu intemeia societati, reununi, spre a publica scrieri populare si opuri scientifice in limb'a cehica, elu publica unu săru de foi periodice, aduce sacrificii mari materiale pentru institute si intreprinderi nationale si membrii lui se distingu si că poeti si că scriitori insenati seculari. Acătă insa nu e totul. Politica invapaiata nationala o promovează in Boem'a clerulu cehicu. Cluburile politice, conferintele, adunarile, agita-

*) Astăzi se constata, că si la Cehi, cari au aristocracia destulă, totu numai preotii au produs ce e mai nationalu in tôte privintiele.

Red.

tiunile electorale, dinarele dău ocazie clerului spre a' si arata activitatea s'a, care o desvălita într'o măsura mare. Preotii cehi se ferescu de preotii germani că de foecu si nu vorbeseu alta limba decât cea cehica. În timpul din urma s'a inmultit la Universitatea din Prag'a numerul acelor teologi, cari nu sciu nemtiesc. Antagonismul național de prin seminare a produs si pâna acum frecările complete în clero. Totu mereu se audu strigăte, că s' se face duoe facultăți teologice în Prag'a, dera cardinalulu actualu Schwarzenberg nu vrea, pentru că se teme de scrisoare si in biserică. Far' de aceea a inceput deja agitația nea într uresta urară a liturgiei slavice in biserică.

Partid'a națională cehică are de a multimi resulatale obisnute la sate numai clerului. Din contra clerului germanu este invinsu că negligenta si nenationalu, dera imputarea asta nu este tocmai fundată si drăptă. Cehii se ferescu de ori ce fapta ce ar' nasce neincredere intre ei si clerulu loru si l'ar' departă dela luptele naționale. Germanii cu liberalismul loru teorisatoru supera clerulu loru si-si pierdu terenul realu de sub piore. Clerulu catolic germanu din Boem'ia tocmai prin spiritul conationalilor sei a devenit intr'o poziune forte neplacuta. Clerulu germanu si iubesc nemul seu totu asia de sincron că celu cehicu, numai cătu nu face parada cu nationalismul seu. Si clerulu germanu ieaparte la tōte actiunile politice naționale. Clerulu germanu este rezervat, căci nu voiesc se vina in conflict cu preotii cehi si cu superiorii sei din motive naționale. Astfelui de conflicte se termina spre reul celu mai micu. Dér' ce sprijinu ar' asta unu preotu germanu martiru din partea conationalilor sei? Aceasta in liberalismul loru adeseori ataca biserica, invetiatură si constiutiuie ei. Multi liberali germani isi batu jocu de clera si de tōte institutiunile bisericesc. Dupa aceea se supera acesti liberali făcu pe clero, că nu merge orbescu cu dēnsii. Liberalii germani, pentru că se pedepsesc pe clero pentru indolintia s'a, au indemnati comune germane se trăca la protestantismu său la acatolicismu. Clerulu catolic germanu se afla astfelui intr'o poziune forte fatală.

De clerulu celu elu se vede despartit prin naționalitate si prin antipati'a preotilor cehi in contra a totu ce e germanu; de proprii sei conationali preotulu germanu este departat prin nesocotita ostilitate a liberalismului de siablonă in contra bisericei si a creștinismului. In modulu acesta clerulu germanu in Boem'ia este isolat si in privint'a politica-sociala este condamnat numai la passivitate. Din diferite parti, chiar si de către conationalii sei indusmanitu, suspiciunatu si ocolitul său amenintat in imprimirea datorielor sale bisericesc, clerulu germanu din Boem'ia se n'tielege, că nu pote desvolta o activitate fructifera in privint'a naționala.

Sfântul scaun si România.

Sub acestu titlu „Monitorul Români“ publica urmatorulu articolu:

„Restabilirea ierarhiei catolice in România a insenat o data noua in istoria lumii slave. Opera religioasa prin excentia, ea va servi in acelasi timp ca' a civilisatiei. Se nu ne sia ore permisu a spera că ea va usiură apropierea, atât de multu dorita, intre Orientul si Occidentul.“

„Si tu acestea, asta creatiune minunata a ridicat deodata acrimonie cele mai invierisunate si mai persistente. Partidulu opositiiei din România o impută că o slabiciune si o tradare guvernului. La spatele acestor duoe curente se arata actiunea moscovitismului, care atâtia spiritele la lupta, la resboiu contra Romei si contra Austro-Ungariei.

„Nu ne miram, că ambitiuni politice esplotăza aceasta imprejurare in profitul loru. Ceea ce nu intielegem este, că s' se impune Santului Scaun, că servesc o cauza politica. In intinderea catolicismului România n'are de cătu unu eugetu, acel'a de a intinde domnia Tatalui, care este in ceru, respandindu asupra sufletelor binefacerile religiei si ale civilisatiei. Restabilirea ierarhiei catolice este o opera religioasa, o cucerire moralisatorie si pacifica. Ea are de scopu reorganisarea mijlocelor catolice, ridicarea sermanei biserici din România, unde totul e de facutu. Nu e ore nedreptu a respinge aceasta actiune noua? Nu ar trebui ore din contra a admiră acea incredere senina a papalitatii, acelu curaju moralu alu unei puteri fara fortia materiala, care, pe unu pamentu aproape in totulu golu, visă de a ridică unu maretu edificiu religios?“

„Partidulu opositiiei pote multu si bine se se prefeca indignat; moscovitismulu pote sufla cătu o vrea peste aceasta vîlvore treatorie: cauza e castigata. Opera isi va trage brazd'a mai departe, intr'o activitate pacifica, d' roditor. Prudentia poruncesc schismeii a nu si areta mânia, si a nu se teme de nimicu, ar' fi a se teme de fortia, de influența s'a asupra sufletelor.

Propaganda catolica este cu totulu morala si intelectuala. Este radiarea luminosa si datatorie de pace a acelui -focar de caldura si de lumina, care se numesc religia catolica. Trebuincioa in unele imprejurari, lupta va veni pe terimulu adeverului, virtutii, alu influenței religioase. Asta nu este ore maretu, frumosu, si folositoru?“

„Se dice, totusi, că clerulu catolic ar' si inainte mărgatculu unei armate dusmane si că elu va sapă grăpa independentie națională a României.“

„Acesta imputare este asia de grava si de uricioasa, incătu o respingemu din tōte puterile noastre. Biserica n'a oprit niciodata miscarea de ridicare a unui popor. Papalitatea — cine nu scie acăstă? — respecta libertatea națională că si libertatea politica. Ea se plăcea, cu unu simtiemntu de pișa veneratiune, dinaintea obiceiurilor moravurilor si tradițiilor poporilor. Nu s'au vedutu ore de curându, operele ce le indeplinește fara ostentatie in lumea slava? Nu consacra ea ore-cum geniul național?“

„Nu acestea sunt numai nisice temeri inchisuite. Ceea ce noi salutam din contra, in aceasta restabilire a ierarhiei catolice, e tocmai paz'a pretiosa, garantia sigura a independentiei României. Religia catolica va crea, că unu bulevard, in jurulu acestei tinere națiuni. Pericolul ce o ameninta, in adeveru, este de a fi invinsu in marea miscare panslavista de a surfir neintreruptu influența din Constantinopolu si din Moscova. Multiamita intarirei religiei catolice, civilisati'a apusenă se va imprastia cu incetul in acea tiéra, nascându la marea vietă politica si națională. Da, civilisati'a se va intinde deodata cu religia catolica.“

„D. Kallay, in frumosulu seu discursu pronuntiatu in Academia din Budapest, a revendicatu pentru Ungaria gloria, de a avea in geniul seu mixtu, fortia de a uni Orientalul cu Occidentalul. Nu vom contesta acestei tieri pitoresce onorea de a puté contribui la aceasta nobila cucerire. Dér' adeverat'a legatura, trasatur'a de unire infallibila, este religia catolica, de orece o opera morală nu pierde, decât sub actiunea influențelor morale. D. Renan chiaru dicea odata in cîteva pagini de adeveru: „lumea slava are destine inalte, deca biserica catolica pote face să se imprastie in ea actiunea s'a blanda si roditor.“

La articolulu acesta observa „Natiunea“:

„In fața unei asemenea interpretari a faptului infinitarei arhiepiscopatului catolic in Bucuresci, credem că este de dator'a oricarui bunu romanu d'a se ocupă cu d'amenuntul de aceasta cestiune, care pote dobândi o mare insenatate. Faptul principalu, care a datu locu la incidentul intregu este numirea din partea sfântului scaunu a unui arhiepiscop catolicu cu titlulu de arhiepiscopu de Bucuresci. La prim'a vedere, acestu faptu nu pare a fi decât o cestiune de forma. In locu se fia in Bucuresci unu episcopu catolicu, va fi unu arhiepiscopu. Dér' in realitate si in dreptu elu are de resultatu d'a schimbă in totulu caracterulu autoritatii eclesiastice catolice, ce exista pîna astazi in Bucuresci.“

„Episcopulu romano-catolicu in România purtă pîna acum titlulu de episcopu de Nicopolis si nu functionă in tiéra nostra de cătu că e episcopu visitatoru. Prin urmare, Monseniorulu Paoli a fost episcopu „in partibus infidelium.“ Asemenea episcopi se numescu de sfântulu scaunu pentru acele tieri ale necredinciosilor, in care cultulu catolicu este ingăduitu, fara că biserica papala se aiba o positiune oficială in organismulu statului. Astazi, prin numirea s'a in qualitatea de arhiepiscopu de Bucuresci, Monseniorulu Paoli nu mai este in ochii Vaticanului unu episcopu „in partibus infidelium“, ci arhiepiscopu de scaunu si sistematisat. Deceas statul nostru ilu va recunoște. elu va deveni unu dignitaru bisericesc romanu, d' totodata va remâne reprezentantul scaunului papal si va primi instrucțiunile lui din Roma. Dovăda că este asia, o gasima chiaru in primele cuvinte prin cari incepe articolulu din „Moniteur de Rome“ care dice: „Restabilirea ierarhiei catolice in România etc.“ Este d' vorba d'a restabilire ierarhia unei biserici straine in tiéra nostra. Aceasta nu se poate fara autorisatiunea statului romanu care, in privint'a demnitarilor bisericesc, beneficiaza că tōte statele de sine statotice de dreptulu regalii.“

„Cu alta ocazie vomu cerceta acăstă cestiune mai pe largu. Astazi conchidem d'cându: Deceas episcopatul catolicu in Bucuresci remâne „in partibus infidelium“ pote titilarulu ori-ce denumire, nu are importantia pentru noi. Deceas este episcopatul cu scaunu

sistemisatu, devine o datoria pentru statul nostru d'a nu lu recunoscere, mai alesu dupa intentiunile date pe fața de organulu acreditat alu Vaticanului.“

România si diplomati'a europenă.

Cetim in „Rom. Lib.“ :

„Scrim că diplomati'a se afla actualmente in cestiunea spinosă dunaréna intr'o situatiune din cele mai delicate. Ea 'si-a spusu cuvenitul, d' elu a fost disu, din nenorocire, in pripa, calcandu in picioare dreptulu sacru alu gintilor, si neluandu in séma antecedentele create in deslegarea unor asemenea cestiuni. Cine pleca inse pe poteci cotisie, in locu se mărga pe drumulu celu mare si siguru alu sfintei dreptati, e naturalu să se retacește si se intimpine, cum intimpina acum Europa totu felul de dificultati Asia a urmatu in adeveru diplomati'a, si acum, nu noi, ci dēnsa se afla in celu mai nenorocitu impas.“

„A reveni asupra decisiunilor luate ar' fi se'si comprime ambiciunea, si se marturisesc usiurint'a cu care a procedat la Londra. A ne impune, pe de alta parte, cu forța, incheerea conferentii in care noi n'am fost ascultati, ar' fi se aruncam atunci in focu tōte tractatele esistente, cari s'au facutu in regula cu consentientul puterilor, se ardemu tōte cartile de dreptu publicu europen, scrisa pîna astazi, si Europa se declare, că se afla intr'o epoca de cea mai cumplita si mai barbara anarchia, in care traditiunile raporturilor d'intre națiuni sunt sugrumate, in care proprietatea si dreptulu poporilor sunt principii detronate si sdrobite, mai reu că in vîcoului lui Attila, biciului lui Dumnedieu!“

„Se pote d' ea Europa se intarisește, cu peccetele si parafele ei, cele statuite in ultim'a Conferintă, spre a se sustrage pote in aparintia dela ridicululu de-a nu fi facutu nimicu practic si durabilu, — cestiunea va ramane inse totu suspinsa, dupa creditul nostra, totu intrăga si amenintat, deca noi vomu pastră atitudinea nostra démnă si legală, deca diplomati'i nu se voru lumină pîna in cele din urma, spre a privi Dunarea din punctul de vedere alu intereselor adeverat euro-pene, ear' nu cum o considera astazi, din nefericire pentru comerciul lumii intregi, că o apa fara importanta, in care i se permite Austro-Ungariei se pescuiasca ce va pofti.“

„Noi suntem corecti si nu avem nimicu a ne obiectă. Not'a guvernului din 24 Maiu pune punctele pe i in modulu celu mai visibilu si mai desluzitul că puterile se intielegă erorile ce-a comis instrumentarea actualui dela Londra, si se se convinga, că nu putem nici intr'unu modu a sanctifică acele calcari de drepturi, mai cu séma candu e vorba de-a pierde, prin propria nostra adesiune, celu mai scumpu patrimoniu alu Coronei romane, stergându intr'o clipa totu rolulu istoricu, ce amu jucat de veacuri la Dunare si inchidindu pentru vecie prin aceasta adesiune totu viitorulu statului.“

„In acea nota se cuprinde si se incheie politica guvernului in cestiunea ce avem in litigiu. „Nu primim o situatiune ce ni s'a creatu fara se fimu consultati“ — a respunsu d. Sturdza la invitarea de adesune a lordului Granville, — nu acceptam supraveghierea si participarea Austro-Ungariei in administratiunea si in politia navigatiunii Dunarii de josu de ore-ce imperiul ce nazuesce a se furisă in asia numita comisiune mixta, său de supraveghiere — nu este statu riveranu, si nu poate fi deci introdusu in economia nostra fluviala prin tractatul de Berliiu.“

„Cându nu mai departe, in Maiu, cabinetulu d-lui Bratianu si-a trasu aceasta linia de purtare, prudenta, démnă si patriotică, — cumu amu puté admite, că, la distanța de doue luni, elu si-a schimbatu parerea, numai spre a crea tierii o positiune si mai penibila decât aceea, pe care o are astazi, si spre a'si deprecia apoi cu desevârsire politica s'a in opinia publica europeana, ba chiaru in ochii adversarilor nostri, cari nu voru mai pune nici unu temeu in viitoru pe declaratiunile si hotărîrile ce manifestam.“

„De-o schimbare de frontu nici mai poate fi vorba. Atunci amu dovedi cu adeverat, că nu meritam sórtea unui statu independent, ca unii ce nu scim inca ceea ce voim, ce vorbim si ce facem; că unii ce nu suntem inca in stare a ne conduce barbatesc, cu judecata deplina si cu hotărîre nestramatata in interesele ce aperam. Acestu jocu periculosu credem, că guvernul nu'l va juca.“

„Pîna la nou'a intrunire a puterilor elu nu poate avé altu credo, decât acela trimis de d. Sturdza ministrul nostru reprezentant pe lîngă cabinetulu Marei Britanii.“

Diverse.

(Cutremur.) In Seraievo a fostu in diu'a de 14 Augustu la 4 ore 30 minute dimin. unu cutremur tare, care a durat cinci secunde. Vuetulu a mersu dela vestu spre estu.

(E s c e s s e l e i n P e s t ' a.) In 12 l. c. séra au mai fostu arestati 23 tumultuanti, cu totulu suntu arestati 173 individi. Ascularea defñutilor se face fara intrerupere si sè se fi constatatu, câ atñiarile au fostu facute in modu sistematic si cù s'au impartit si bani intre poporu. Unu lucratru se fi primitu 3 florini de argintu dela unu domnu cù se ieà parte la turburari. Dintre cei arestati s'au eliberat pén'acum 32 persóne nevinovate, cari numai din intemplare au ajunsu intre tumultuanti. Luni sér'a deja nu s'au mai trasu cordonu militaru in stradele resvîrte, dér' milit'a a fostu consignata in casarme. Nici portile caseloru din Pest'a nu au mai trebuitu se fia inchise deja la 7 óre séra, cù in dîlele turburilor.

(A d v o c a t i i i n U n g a r i ' a) sunt asia de multi incâtu advocatii din Franç'a si din Prussi'a la olalta nu facu atâta cùtua este numerulu loru. Ungari'a posede 4600 avocati, pre cùndu in Franç'a sunt numai 2251, ear' in Prussi'a 2161. Diferentia este de totu mare. Numai capital'a ungara Budapest'a numera 690 advocati, a treia parte din toti advocatii Prusseie.

(E s c e s s e l e a n t i s e m i t i c e) s'au stralplantat pêna si in Oedenburg. In 12 l. c. multime de poporu percurse intre strigari de „Eljen Istóczy“ stradele si sparse ferestrele dela amenduoé sinagoge si dela multe case evreesci. Tardu nóptea sosí militia. Se facura multe arestari.

(O f r a n d e p e n t r u C a s a m i c c i o l a). Caritatea alérga acuma prin tòte tierile cerêndu ajutore banesci pentru repararea possibila a relelor materiale causate poporatiunei din insul'a Ischi'a. Vedemu in „Gazetta d'Italia“ o lista acoperita de semnaturi ale cároru ofrande se urca la sum'a de lei 916,429, bani 62. Mai vedemu, totu acolo, cù d. Artur Meyr, directorul diarului „le Gaulois“ si-a propus se strîngă pentru nenorocitii din Ischi'a sum'a de lei 500 de mii printr'unu mijlocu ingeniosu. Promite si se face forte se strînga acesta suma, déca Itali'a va consemti se tramita in Paris capo d'operele de prin bogatele ei musee si pinacoteci, cu cari se organiseze o espositiune in capital'a lumiei, in Paris. Interveniri au inceputu sè se faca pe langa regele Italiei si pe langa Pap'a si e de speratu, cù ambii suverani voru consemti sè se transporte, pentru cátva timpu si in asia scopu, comorile artistice ale Italiei. Nenorocirea infratesce. Francesulu uită inversiunarea ce avea in contra Italianului ce se departă de elu si, c'o imaginatiune generosa, inventa ingeniöse mijloce spre a veni cu iubire in ajutorulu rivalului de eri. Totu asia vomu face si noi Romanii, dice „Binele Publ“... Diarele italienesci subscrise sume, dintre cari unele sunt respectabile si arata cu eloquentia, cù press'a in Itali'a prosperéza. Nici unu diarul italiano n'a subscrissu mai puçinu de 200 lei. Dér' urmatorele au subscrise sume, care te face se le felicitezi pentru darea loru de mâna, pe care se o poftim si la ale nóstre. „Oservatore Romano“, lei 4.257, bani 50; „Popolo Romano“ a subscrissu lei 4.469,15; „Gazeta di Venezia“, lei 5.074,75; „Fanfulla“, lei 5.526,91; „Secolo“, lei 7.002,55; „Pungolo di Napoli“, lei 8,378; „Gazeta Piemontese“, lei 9319,48; „Caffaro“, lei 10,344; „Gazeta del Popolo“, lei 14.513,96; „Perseveranza“, lei 14,609.

(R e l i g i u n i l e d i n t ó t a l u m e a.) Peutru-cá sè se véda pêna la ce mesura a facutu religiunea crestina cu tòte sectele sale progrese in omenire in lungulu periodu de 1850 de ani, statisticii europeni si missionari s'au folositu de tòte minunatele mijloce de comunicatiune intinse peste facia pamantului, cù pe langa alte nenumerate informatiuni se adune si date statistice religiose pe cùtu se pote mai apropiate de adeveru, din tòte cinci parti ale lumiei si din cátve insule suntu locuite. Asié dupa ce adunara tòte cifrele la cátve au ajunsu statisticii aflara mai antaiu, cù pamantul este locuitu pêna acuma de 1.443.000,000 séu una miile patru sute patrudieci si trei milioane de ómeni. D'intre acestia numai 627 milioane suntu m o n o t h e i s t i, cari adeca credu intr'unu singuru Dumnedieu, ear' 816 milioane suntu p o l i t h e i s t i séu inchinatori la idoli. Dupa religiuni séu confessiuni religiose se numera in tòta lumea :

Catolici, cari fiñu la primatulu Romei	212 mil.
Protestanti de diverse confessiuni	124 "
Crestini orientali ortodoci	84 "
Israeliti	7 "
Mahomedani de duoe confessiuni	200 "
De religiunea Brahmina	163 "
Budhisti si Sintoisti	423 "
Pagâni de diverse credintie	230 "

Din aceste cifre resulta, cù pêna acuma numai 420 milioane de ómeni au primitu religiunea crestina cu confessiunile sale diverse 200 milioane Alcoranulu lui Mahomed, 7 milioane au pe a lui Moise si Talmudulu, apoi cealalta omenire pêna la sum'a enorma de 816 milioane este séu idolatra séu chiaru pêna cu totulu selbatica. — Aceste cifre sunt pline de inventiatura pentru toti ómenii cátui au ochi se véda si minte sanatosa cù se judece, si apoi se mai lase din vanitatea si ingâmfarea loru de a voi se treaca de apostoli si de convertitori ai omenimiei fiacare la confessiunea s'a. „Resb.“

(U n u p s i l o g r a f u r o m a n u). D. N. Vladica, psilografulu admiratu de toti visitatorii sei, a fost primitu Duminec'a trecuta in audiencia de M. S. Regele la Sinai'a, spune „R. Libera“. Cu acésta ocazie, d. Vladica a oferit u M. Sale chart'a tierii desemnata pe o jumata bobu de fasole, precum si castelulu regalu dela Sinai'a pe o alta jumata de bobu. Apoi pe duoe placi de argintu de form'a si marimea unui francu, (numai pe o parte caci pe cealalta era efigia suveranului), asemenea oferite M. Sale, erau gravate: pe un'a legea proclamarii regatului si pe alt'a o poesia de C. Scrob, dedicata M. S. Reginei. In convorbirea ce M. S'a a binevoitu a intretiné cu d. Vladica, si-a esprimitu regretul pentru neterminarea lucrarilor incepute la museu. D. Vladica pregatesce mai multe lucrari in art'a d-sale pentru espositi'a cooperatorilor, ce se va deschide la 15 Septembre viitoru. Suntemu siguri cù lucrarile d-sale voru fi o mare surprindere pentru multi visitatori.

(V i t i ' a d e s t r u g u r i.) Diarele de peste munti ne au adusu — dice „Cur. Fin.“ — dilele trecute scirea, cù, in viele de priu unele localitati din Transilvania, a aparutu filoxera. De alta parte, diarulu oficialu confirma din partea ministerului agriculturei scirea ce am datu, cù viele din Cotnari sunt bantuite de o bôla neobicinuita si cù d. dr. Conya a fostu insarcinatu de prefectur'a de Iasi se studieze casulu si se raporteze. D. Conya a constatatu, cù bôla in cestiu consta in aparitua pe vitia a unui parazit criptogamu, a carui presența se semnaliza prin uscarea fructelor, a cracilor si care face cù plant'a se dispara in doue dile. Raportulu d-lui Conya adauge, cù bôla se latiesce din dî in dî. Circular'a adauge cù d. Conya a fost rugatu se studieze cu precisiune modulu de reproducere alu criptogamu lui parazit, fazele vietiei lui si se determine specia sa, spre a se gasi mijlocele de combatere. Rugamu guvernulu, incheia „C. F.“ se nu erutie nici unu sacrificiu pentru oprirea reului: atâtu filoxera de peste munti cùtu si parazitulu dela Cotnari intindîndu-se potu cauza mari desastre in acésta importanta productiune a tierii.

(Anecdote populare.) Unui bietu baiatu i-a venit chefulu se se insore. La trei luni dupa ce s'au insuratu, i-a si trantit uvesta unu baiatu. Sermanulu barbatu remase de cremene; se gandea elu ce sè se mai faca, déca nevesta lui are obiceiul a nasce la fia-care trei luni! Tristu asia precum era, dice elu nevestei: — Bine draguleana (draga Illeana), se pote? La trei luni?! — De, se vede cù se pote, si déca nu intielegi, dute si tu si intreréba pe nasic'a. Se duce la nasic'a, si'i spune comedie; ear nasic'a-i dice: — Bine baiete, d'a se pote se te miri, candu scii cum a fostu? — Apoi cum a fostu? De, spune'mi, cù nu me pricepu! Eu sciu, cù la noue luni se nasce cepilulu; d'apoi la trei luni... — Oh comedie dracea! D'apoi bine, judeca si tu: suntu trei luni, de candu ai luat' tu pe nevesta? — Da. — Suntu trei luni, de candu te-a luatua ea pe tine? — Suntu! — In sfîrșit mai suntu trei luni, de candu v'amu cununatu? — D'apoi negresitu c'asia e! — Apoi nu facu noue luni? Pacatosule! Cine dracu te-a mai pusu in eale se te mai insori, déca esti asié de nesocotitu?

*

Unu tiganu se tocmise salahoru la unu romanu, si umblându mai multu prin tîrgu, s'a ratacitu tiganulu de romanu (care era calare). Tiganulu totu intrebă pe ómeni: — „Me rogu dumnavostra, n'ati vediutu o iapa calare p'o barda, c'unu rumânu la brâu.“ („Rom. Lib.“)

Conspectul operatiunilor, Institutul de creditu si de economii „Albin'a“ in lun'a Iuliu 1883.
Intrate.
Numerariu cu 30 Iuniu fl. 60,535.89
Depuneru 144,432.33
Cambie resecumperate 114,288.84
Imprumuturi hipotecare si alte imprumuturi 8,258.53
Interese si provisiumi 12,197.57
Fondulu de pensiune 59.75
Moneta vînduta 103,315.27
Efecte 9,668.79
Conturi curente 87,891.15
Diverse 6,867.58
fl. 547,015.70

Esute.
Depuneru fl. 86,550.35
Cambie escomptate 150,865.74
Imprumuturi hipotecare si alte imprumuturi 37,948.90
Interese pentru depuneru 172.55
Contributiune si competitie 3,602.39
Dividende 20,240.—
Conturi curente 93,900.31
Salarie si spese 1,838.39
Moneta cumparata 84,971.74
Diverse 20,712.75
Saldo in numerariu cu 31 Iuliu 1883 46,211.58
fl. 547,015.70

Sibiu, in 31 Iuliu 1883.

Visarion Romanu m. p.

I. Lissai m. p.

comptab.

Fundata 1819.

In rate

fara urcarea pretiului vîndu pe plata in rate lunare ceasornice remontoir de aur si de argintu, ciasornice cu pendula, de salonu si de odaie, inele de brillant si de aur, lanturi, medalioane, cruci, bratieri si garnituri etc.

Marfa se tramite fiacarui, care-o comanda, indata dupa ce tramite prim'a rata. — Consemnarea pretiurilor, illustrata, care cuprinde marimea ratelor si mustre se tramite indata franco pentru 20 cruceru in mărci postale. Adresa: HERMANN FUCHS, fabricant de ceasornice si de obiecte de aur (firma protocolata) Vien'a I., Mariengasse 1. Filiale la: Amsterdam, Milano, Londonu, Rom'a.

2-5

Subscrisulu notaru regescu, si-a transmutatu Cancellari'a notariala

in casele de sab Nr. 615 in Strad'a Vamei vis-à-vis de biseric'a romano-catholica.

Petru Nemes.

Cursulu la burs'a de Viena din 16 Augustu st. n. 1883

Rent'a de auru ungaru	m'a de vinu ung.
6% dto	97.75
4% dto	113.75
5% dto de harthia	87.30
ferate ungare	138.75
Amortisarea datoriei	
cailoru ferate de	
ostu ung. (1-ma emissiune)	78.75
91.80	78.75
114.25	78.75
99.50	78.75
Bonuri rurale ungare	299.75
99.60	299.75
98.60	299.75
Bonuri rurale Banat	
Timis	298.50
99.25	298.50
97.75	298.50
98.75	298.50
99.75	298.50
99.75	298.50
Argintulu	5.65
Galbini imperesci	9.49
Napoleond'ori	58.35
Marci 100 imp. germ.	138.50
Desbagubire p. dij.	119.80

Cursulu de Bucuresti din 3/15 Augustu 1883.

Valori	Scadenti'a Cuponelor	Cumpéra	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Oct.	91.1/2	92.1/4
6% Oblig. de Stat. convert. rurala	23 Apr. 23 Oct.	98.—	98.1/2
8% Oblig. domeniale 1871	1 Ian. 1 Iul.	—	—
6% Oblig. cailoru fer. rom.	1 Iuliu	102.—	103.—
7% Serisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	101.1/2	102.—
7% " urbane	idem	101 1/2	102.—
5% Imprum. municipalu	idem	83 1/2	84.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobenda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	232.—	235.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	32.—	33.—
Act. Banca Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	1375	1385
Auru contra argintu		2.—	2.1/4
Auru contra bilete hipotec.		2.—	2.1/4
Auru contra bil. de Banca nat.		2.—	2.1/4
Florini Val. Austr.		2.14	2.13